
Influenza – beredskapsplanen uten effekt?

KORRESPONDANSER

BJØRG MARIT ANDERSEN

Influenzaen slo til for alvor ved årsskiftet 1999 – 2000. Det bør etterlyses hva som skjedde med beredskapsplanen for influensa, eller ”pandemiplanen” (1). Det var lagt ned mye godt arbeid i planen, med mange spesialister involvert og mye ressurser. Hvorfor ble ikke planen prøvekjørt i den situasjonen vi for eksempel hadde i Oslo? Det er viktig å lage beredskapsplaner, men det er også viktig å prøvekjøre dem.

I alle tilfeller tror jeg ikke planen hadde fungert så godt, fordi den ikke tok høyde for en viktig faktor: Det at vi har med luft-dråpe-kontaktsmitte å gjøre (2 – 5). Smittevern overfor luftsmitte var i egentlig forstand ikke drøftet i planen (1).

Som regel vil det være mange uvaksinerte personer ved et influensautbrudd og/eller dårlig effekt av vaksinen hos risikopasienter (eldre, småbarn, pasienter med nesatt infeksjonsforsvar m.m.) (3, 5). Dette ble til fulle demonstrert under årets influensautbrudd. Når det gjelder influensa, er luftsmitteisolasjon/kohortisolasjon av pasienter med samme symptomer et viktig tiltak (2 – 6). Med de manglende isolasjonsforhold som eksisterer ved norske sykehus, kan man ikke vente annet enn en meget utbredt smittespredning – også i sykehus og andre helseinstitusjoner. Det ble i mediene stort sett bare rapportert om vaksiner og influensamidler som skulle forkorte sykdomsfasen – lite om hvordan man skulle forebygge smittespredningen i samfunnet.

Manglende beredskap og manglende generelle råd om smittevern er en dyr ekstrakostnad for samfunnet, ikke minst ved sykehus (7), og vil være alvorlig dersom en mer alvorlig pandemi av influensa slår til mot befolkningen.

LITTERATUR

1. Arbeidsgruppe for å utarbeide en nasjonal beredskapsplan for pandemisk influensa. Nasjonal beredskapsplan for pandemisk influensa 1999. Oslo: Statens helsetilsyn, Statens institutt for folkehelse, 1999.
2. Guideline for prevention of nosocomial pneumonia. Infect Control Hosp Epidemiol 1994; 15: 587 – 627.

3. Garner JS. Guideline for isolation precautions in hospitals. *Infect Control Hosp Epidemiol* 1996; 17: 53 – 80.
 4. Bradley S. Prevention of influenza in long-term care facilities. *Infect Control Hosp Infect* 1999; 20: 245 – 60.
 5. Andersen BM, red. Håndbok i hygiene og smittevern. Oslo: Ullevål sykehus, 1999.
 6. Andersen BM, Rasch M. Forebygging av nosokomiale, influensaliknende luftveisinfeksjoner i sykehjem. *Tidsskr Nor Lægeforen* 1999; 119: 1336.
 7. Andersen BM. Economic consequences of hospital infections in a 1,000-bed university hospital in Norway. *Infect Control Hosp Epidemiol* 1998; 19: 805 – 7.
-

Publisert: 10. februar 2000. *Tidsskr Nor Legeforen*.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 6. september 2026.